Gemeente Meppel

Fractie SP gemeente Meppel
Fractie VVD gemeente Meppel
MEPPEL NEDERLAND

Uw brief van 5 november 2024
Uw kenmerk -

Ons kenmerk 3006162

Behandeld door Advies
Telefoon 14 0522
Bijlage(n) -
Datum 17 december 2024

Onderwerp Artikel 32 vragen SP en VVD inzake Evaluatie warmtenet Nieuwveense Landen

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zenden wij u het antwoord op de door u gestelde vragen op grond van artikel 32 Reglement van Orde van de gemeenteraad.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Meppel,

A.J. Kastelein
secretaris

C. Bijl
burgemeester,

Beantwoording ingediende vragen op grond van artikel 32 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad
Vraagsteller : mw. Grotens en dhr. Topma
Brief van : 5 november 2024
Onderwerp : Artikel 32 vragen SP/VVD Evaluatie warmtenet Nieuwveense Landen

Vra(a)g(en)	Antwoord(en)
1. Wat is de reden dat wij bijna twee jaar na het verzoek aan het college, om in 2022 te willen worden geïnformeerd, nu pas een memo en de evaluatie ontvangen en is het college het met ons eens dat dit niet goed is voor het vertrouwen in dit dossier?	1. Het college heeft zich gericht op het oplossen van de problemen bij MeppelEnergie. Dit is ten koste gegaan van het tijdspad van de evaluatie van het warmtenet in Nieuwveense Landen. Het college is het met u eens dat dat niet goed is voor het vertrouwen bij de aangesloten huishoudens.
2. Is het college het met ons eens dat de titel van het rapport ‘Leren voor de toekomst’ niet de lading dekt waarvoor de raad de afgelopen jaren zich heeft ingezet om juist voor de huidige bewoners oplossingsgericht te willen zijn? a. Zo ja, waarom is er niet gekozen voor een onderzoek dat zich primair richt op oplossingen voor de huidige bewoners? b. Zo nee, hoe rijmt het college de focus op de toekomst met de motie, die juist vroeg om een evaluatie van de bestaande situatie?	2. Het college waardeert uw inzet en betrokkenheid bij het zoeken naar duurzame, toekomstbestendige warmteoplossingen voor de op het warmtenet in Nieuwveense Landen aangesloten huishoudens. De door u aangehaalde motie, waarin u het college oproept het warmtenet te evalueren, is behandeld bij de besluitvorming over de ‘Transitievisie warmte’. Uw raad overweegt daarbij dat in de ‘Transitievisie warmte’ ook aan een warmtenet gedacht wordt voor andere delen van Meppel en dat ‘het van belang is de uitkomsten van de evaluatie van het bestaande warmtenet in Nieuwveense Landen te gebruiken bij de eventuele verdere toepassing van warmtenetten in de gemeente Meppel’. Dat is dan ook het uitgangspunt geweest bij de evaluatie. Hoewel het college met uw raad gedegen oplossingen voor de aangesloten huishoudens toejuicht en

	de evaluatie daar wellicht een bijdrage aan kan leveren is het zoeken naar oplossingen voor die huishoudens in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor (het dagelijks bestuur van) de warmteleverancier. Hoewel de evaluatie daar zeker een bijdrage aan kan leveren, is de evaluatie – in lijn met de oproep van uw raad – hoofdzakelijk bedoeld om te betrekken bij besluitvorming over eventuele toekomstige warmtenetten.
3. In hoeverre geeft de evaluatie concrete uitwerkingen voor het oplossen van knelpunten, die nog steeds heden ten dagen worden ondervonden?	3. Met de evaluatie wordt vooral teruggekeken naar de gemaakte keuzes in het verleden. Op basis van die keuzes is destijds gekozen voor een driepijpssysteem en voor een langlopende overeenkomst met een warmteproducent. Het oplossen van knelpunten is zoals hierboven aangegeven op dit moment een aangelegenheid tussen de warmteleverancier MeppelEnergie en de aangesloten huishoudens die problemen ondervinden. Tegelijkertijd zijn er op het gebied van collectieve warmtevoorzieningen en de energietransitie een tweetal belangrijke wetswijzigingen in procedure. De ‘Wet collectieve warmte’ (Wcw) en de ‘Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie’ (Wgiw) voorzien in meer publieke sturing op enerzijds de warmtetransitie in de bestaande bebouwde omgeving (Wgiw) en – als gekozen wordt voor een warmtenet – welke partij die warmte mag leveren (Wcw). Naar verwachting zal er voor het eind van dit jaar duidelijkheid komen over de beoogde datum van inwerkingtreding van deze regelingen. In lijn met de oproep van uw raad om de evaluatie te betrekken bij besluitvorming over eventuele toekomstig te ontwikkelen

	warmtenetten, zal de gemeentelijke betrokkenheid bij een warmtebedrijf nadrukkelijk de aandacht hebben richting de toekomst. De doelstelling van de wetgever om gemeenten meer publieke sturing te geven zal daarbij vanzelfsprekend de aandacht van het college hebben, waarbij ook gekeken zal worden welke mogelijkheden er in dat kader zijn voor MeppelEnergie en de door aangesloten huishoudens ervaren problemen.
3.a. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot een toekomstbestendige oplossing voor de levering van warmte en koude voor de op MeppelEnergie aangesloten huishoudens, zoals door de raad besloten op 17 februari 2022?	3.a. In het raadsvoorstel over ‘financiële afwikkeling toekomstbestendige oplossing MeppelEnergie’ is aangegeven dat een oplossing voor toekomstbestendige levering van warmte en koude voor de op MeppelEnergie aangesloten huishoudens hoogstwaarschijnlijk een financiële bijdrage van de gemeente betekent. De gemeente heeft inmiddels aan deze verplichtingen voldaan.
3.b. In hoeverre is er inmiddels sprake van een betaalbare levering van warmte en koude aan de betrokken inwoners? En is die prijs vergelijkbaar aan een prijs, die bewoners moeten betalen voor de levering van warmte in vergelijkbare warmtenetten?	3.b. De tarieven voor warmte worden gereguleerd door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Deze toezichthouder stelt jaarlijks maximumtarieven vast waartegen energieleveranciers warmte mogen leveren. Deze tarieven zijn gebaseerd op de gasprijs, zodat warmtegebruikers nooit meer betalen dan gebruikers van aardgas, aldus de ACM. MeppelEnergie is gebonden aan deze maximumtarieven voor warmte en voldoet in zoverre aan het ‘niet meer dan anders’-principe. Voor koude betalen gebruikers enkel vastrecht. In de evaluatie is geen vergelijking gemaakt met tarieven van andere warmteleveranciers.
3.c. Kan het college aangeven welke concrete, meetbare verbeteringen	3.c. Concrete verbeteringen op het gebied van tarieven en comfort zijn (net als het oplossen van knelpunten) een

huidige bewoners wanneer kunnen verwachten op het gebied van tarieven, comfort, technische problemen en vrijheid voor duurzamere alternatieven?	aangelegenheid tussen de warmteleverancier en de aangesloten huishoudens. Het college gaat er vanuit dat MeppelEnergie zich als warmteleverancier houdt aan de geldende wet- en regelgeving voor wat betreft de warmtetarieven. In het traject ‘De Nieuwe Route – samen besluiten – Nieuwveense Landen energie’ hebben MeppelEnergie en de aangesloten huishoudens procesafspraken gemaakt over het oplossen van technische problemen en – in het verlengde daarvan – comfort. De nieuwe wetgeving gaat ook gelden voor MeppelEnergie. Zoals hierboven aangegeven is één van de doelstellingen van de nieuwe wetgeving dat de gemeente meer publieke regie krijgt bij warmtenetten. Het ligt daarbij als gezegd voor de hand dat ook gekeken wordt naar de gemeentelijke betrokkenheid bij MeppelEnergie, waaronder mede begrepen de taken en rollen van de gemeente. De voorgestelde nieuwe wetgeving voorziet ook in keuzemogelijkheden voor aangesloten huishoudens, onder andere voor duurzamere alternatieven. Het is evenwel nog niet geheel duidelijk of en hoe die regeling zal gaan werken voor al bestaande warmtenetten.
3.d. Wat is de concrete tijdlijn met deadlines voor het realiseren van verbeteringen om bestaande knelpunten op te lossen?	3.d. Het realiseren van verbeteringen en het oplossen van door aangesloten huishoudens ervaren problemen en/of knelpunten is een aangelegenheid van het bestuur van MeppelEnergie. De door u genoemde aspecten zijn ook meegenomen in ‘De Nieuwe Route – samen besluiten – Nieuwveense Landen energie’. De geanonimiseerde versie van het uit dat traject

	voortvloeiende plan is als bijlage bijgevoegd.
4. Het evaluatierapport (Rapport evaluatie warmtenet Nieuwveense Landen – Leren voor de toekomst, juli 2024) toont aan dat alle huidige problemen hun oorsprong vinden in de periode 2008-2017. Des te opmerkelijker is het dat het college in mei 2018 een Warmteplan vaststelde, terwijl het Innoforte rapport (2018) al waarschuwde voor substantiële warmteverliezen (3.498 GJ/jaar plus 250-500 GJ/jaar mengverliezen door het driepijpssysteem) en financiële risico's. Is het college het met ons eens dat het opmerkelijk is, gelet op deze informatie, toch door te zetten met een warmteplan met (verplichte) aansluiting en afname? a. Zo ja, waarom is het plan hier niet op aangepast? b. Zo nee, hoe rechtvaardigt het college dat MeppelEnergie deze voorzienbare risico's willens en wetens heeft doorberekend aan de aangesloten bewoners?	4. Het Bouwbesluit 2012 geeft de gemeenteraad de bevoegdheid een warmteplan vast te stellen. Het gevolg daarvan is dat een nieuw te bouwen bouwwerk op het warmtenet moet worden aangesloten. Bij de vaststelling van een Warmteplan betrekt het bevoegd gezag de mate van energiezuinigheid en de bescherming van het milieu bij aansluiting op dat warmtenet. Het Warmteplan zoals vastgesteld door uw raad op 31 mei 2018 regelt de aansluitplicht op een warmtenet voor nieuwbouwwoningen. Hoewel door Innoforte (ten overvloede) gewezen is op bepaalde risico’s, konden die in zoverre niet bij de vaststelling van het Warmteplan worden betrokken. Dit rapport is als bijlage 1b bij het Warmteplan gevoegd en is destijds bij de besluitvorming betrokken. Hoogstens had uw raad kunnen besluiten het Warmteplan om die reden niet vast te stellen. Uw raad heeft echter besloten het Warmteplan (inclusief bijlagen) vast te stellen. Het prijsbeleid van MeppelEnergie moet voldoen aan de wettelijke eisen en door de ACM vastgestelde maximumtarieven. Binnen die grenzen is het prijsbeleid van MeppelEnergie een aangelegenheid van het dagelijks bestuur van die onderneming. De aandeelhouders van MeppelEnergie hebben juist hun verantwoordelijkheid genomen door de ontstane financiële problemen duurzaam op te lossen. Van het doorberekenen van voorzienbare (financiële) tegenvallers is dan ook naar het oordeel van het college geen sprake. Daarbij wijst het college op het feit dat uw raad op 22 juni 2023 heeft besloten de achtergestelde geldlening

	aan MeppelEnergie kwijt te schelden en bij te storten in het aandelenbelang van MeppelEnergie.
5. In hoeverre zijn de bewoners op een goede manier in positie gebracht, waardoor zij invloed hebben of zij een keuze hebben om wel of niet gebruik te willen maken van het warmtenet?	5. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de bouw van de op het warmtenet aangesloten woningen moest de initiatiefnemer (doorgaans de projectontwikkelaar) aangeven dat die woning ofwel op het warmtenet zou worden aangesloten, dan wel een verzoek doen tot ontheffing van die aansluitverplichting op basis van een gelijkwaardig alternatief. Voorafgaand aan de bouw van de woning was dus duidelijk welke woningen wel en welke woningen niet op het warmtenet zouden worden aangesloten. Deze informatie was derhalve beschikbaar op het moment dat de bewoners de woning kochten.
6. Is het initiatief van de gemeente ‘De Nieuwe Route – samen besluiten – Nieuwveenselanden energie’ een vorm van bewonersparticipatie voor de toekomst? Zo ja, in hoeverre wordt een ieder bereikt ofwel kan een ieder meedoen als de eerste bijeenkomst in de herfstvakantie valt?	6. ‘De Nieuwe Route – samen besluiten – Nieuwveense Landen energie’ is een vorm van bewonersparticipatie die, afhankelijk van het type besluit, en het aantal en type stakeholders en de bij het besluit betrokken belangen ook voor toekomstige situaties toegepast zou kunnen worden. Deze bijeenkomsten zijn georganiseerd door een onafhankelijke procesbegeleider. Vanuit de gemeente is geen invloed uitgeoefend op de organisatie en/of vormgeving van het proces.
7. Klopt het dat bij deze eerste bijeenkomst MeppelEnergie zelf niet aanwezig was maar slechts één van de aandeelhouders (Rendo)? Zo ja, waarom is hiervoor gekozen en is het college met ons van mening dat aanwezigheid van MeppelEnergie	7. Vooropgesteld dat Rendo zowel aandeelhouder van MeppelEnergie is, als ook het dagelijks bestuur van MeppelEnergie verzorgt, zijn alle betrokken stakeholders uitgenodigd. De kaderstellende partijen (MeppelEnergie, Rendo en de

noodzakelijk is voor herstel van vertrouwen?	gemeente) hebben de besluitvormingsdag afgetrapt, de kaders uitgelegd en een presentatie gegeven. Bij het in ontvangstnemen van het plan is afgesproken dat dit door gemeente gebeurt aangezien wij dit proces hebben aangeboden.
8. Hoe gaat het college om met de kern van de evaluatie, namelijk onbalans in de businesscase en valse verwachtingen over comfort en betaalbaarheid én hoe en wanneer gaat het college dit oplossen voor de afnemers?	8. Over het oplossen van de problemen bij MeppelEnergie is uw raad in een besloten raadsvergadering op 21 juni 2023 onder geheimhouding geïnformeerd. Deze geheimhouding geldt onverkort. De evaluatie brengt daarin geen noemenswaardige veranderingen. In het evaluatierapport wordt aangegeven dat de aangesloten huishoudens de warmtetarieven als hoog ervaren. Zoals hierboven aangegeven (zie antwoord 3b) wordt de betaalbaarheid van energielevering via een warmtenet geborgd door de vaststelling van maximumtarieven door de ACM. Zoals bij de beantwoording op uw vraag 3d is aangegeven voorziet het traject ‘De Nieuwe Route – samen besluiten – Nieuwveense Landen energie’ onder andere in het maken van afspraken over het door aangesloten huishoudens ervaren problemen en knelpunten. Het oplossen van deze knelpunten is een taak en verantwoordelijkheid van de warmteleverancier MeppelEnergie. Het college zal als aandeelhouder van MeppelEnergie het dagelijks bestuur van MeppelEnergie oproepen eventuele problemen zo spoedig mogelijk op te lossen. In het evaluatierapport wordt geconcludeerd dat onder andere de lagere maandlasten niet gerealiseerd zijn en dat vooral de levering van

	koude er voor zorgt dat de totale energiekosten relatief hoog zijn. Tegelijkertijd wordt geconcludeerd dat de kosten van het warmtenet in relatie tot gas, maar ook een warmtepomp vergelijkbaar zijn. Zoals aangegeven blijven de kosten die de warmteleverancier in rekening brengt binnen de bandbreedte die de wetgever en ACM hebben vastgesteld. Ook levert het systeem zowel warmte als koude. Hoewel beleidsdoelstellingen niet zijn gehaald en dat verwachtingen van aangesloten huishoudens wellicht niet zijn uitgekomen, ziet het college daarin geen aanleiding om aangesloten huishoudens te compenseren of anderszins tegemoet te komen.
9. Waarom is er in de kaders van het traject rond bewonersparticipatie opgenomen dat er niet mag worden gesproken over contracten, tarieven, technische uitvoering en bestaande rapportages, waaronder de nu uitgevoerde evaluatie?	9. Met de evaluatie is beoogd een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar het warmtenet in Nieuwveense landen. Hoewel er zeker gesproken mag worden over de evaluatie en de daarin opgenomen bevindingen, kan dat (gelet op het onafhankelijke karakter) niet het onderzoek zelf betreffen. Het evaluatierapport biedt evenwel voldoende aanknopingspunten om niet alleen voor verdere toepassing van warmtenetten in Meppel van betekenis te zijn, maar ook voor ervaren knelpunten voor het warmtenet in Nieuwveense Landen. Er zijn inderdaad randvoorwaarden gesteld, voornamelijk om de deelnemers in het traject een realistisch beeld te geven van de kaders van dit traject. Ook daarover kon door de betrokkenen gesproken worden. Deze randvoorwaarden konden echter geen onderdeel uitmaken van het plan. Zoals ook al aangegeven bij de beantwoording van vraag 3 zijn bepaalde zaken nu eenmaal een gegeven. Het aanpassen

	van de technische uitvoering van het warmtenet is vanuit financieel oogpunt geen realistisch scenario. Datzelfde geldt voor het openbreken van de langlopende overeenkomst tussen MeppelEnergie en Croonwolter & Dros: het openbreken of beëindigen van die overeenkomst zou naar verwachting tot een aanzienlijke schadeplicht voor MeppelEnergie leiden en is in zoverre geen realistisch scenario.
10. Is het college het met ons eens, gelet op de vorige vraag, dat als je de evaluatie uitsluit van bespreking met bewoners, je ook nooit de kern van de problemen met hen kan oplossen? a. Zo nee, waarom niet? b. Zo ja, hoe gaat het college dan alsnog de evaluatie betrekken in de bewonersparticipatie zoals is voorgesteld in de motie 'Geef bewonersvereniging invloed'?	10. In de door u aangehaalde motie ‘Geef bewonersvereniging invloed’ ziet het college geen aanknopingspunten dat de evaluatie uitdrukkelijk onderdeel moet zijn van de bewonersparticipatie. Zoals bij de beantwoording van bovenstaande vragen reeds is aangegeven is de evaluatie, net als enkele andere randvoorwaarden, uitgesloten van het plan waar alle betrokkenen gezamenlijk over besloten hebben. De betrokkenen konden en kunnen de evaluatie nadrukkelijk wel bespreken met de gemeente als ook met MeppelEnergie.

Meppel,
Burgemeester en wethouders.